

---

# Na VŠ jde jen třetina Čechů, v zemích OECD polovina

---

## Na VŠ jde jen třetina Čechů, v zemích OECD polovina

Zatímco v zemích OECD na vysokou školu nastoupí průměrně každý druhý mladý člověk, v České republice je to třicet procent. Počet studujících na vyšších a vysokých školách se ale u nás v letech 1995 až 2002 zvýšil zhruba o polovinu. Potvrzuje to nejnovější zpráva Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Její část byla včera zveřejněna v Paříži, informace včera poskytlo také ministerstvo školství spolu s Ústavem pro informace ve vzdělávání (ÚIV). Ministr školství Petra Buzková Právu řekla, že cílem jejího úřadu je, aby na vysoké školy nastupovalo 50 procent populačního ročníku, což je průměr zemí OECD.

Jak informovala Michaela Kleňhová z ÚIV, na vysoké školy nastupuje v Austrálii, Finsku, Maďarsku, na Islandu, Novém Zélandu, ve Švédsku a v USA víc než 60 procent mladých lidí, zatímco v ČR, Rakousku, Belgii a Mexiku je to kolem 30 procent.

Na vyšší odborné školy (VOŠ) v zemích OECD přichází studovat v průměru 16 procent mladých a v Česku je to osm procent. Necelá čtyři procenta mladé populace jde na VOŠ na Slovensku či v Maďarsku a Polsku. Naopak víc než 30 procent mladých nastupuje na VOŠ v Belgii, Japonsku, na Novém Zélandu, a v Koreji dokonce 50 procent.

OECD ale zároveň informuje, že v zemích OECD se mezi lety 1995 až 2002 zvýšil počet studujících na vyšších a vysokých školách průměrně o 40 procent a v Česku, Maďarsku a Polsku to bylo o víc než 50 procent.

Poměrně nízké jsou platy našich učitelů - počítané v amerických dolarech a přepočtené na paritu kupní síly (což vyjadřuje, kolik zboží si pedagog může za vydělanou mzdu koupit). Průměrný hodinový plat pedagoga po patnácti letech praxe v zemích OECD činí na prvním stupni ZŠ 38 amerických dolarů, na druhém pak 47 dolarů a na střední škole 54 dolarů.

V Česku, Maďarsku, Mexiku, na Slovensku a v Turecku bere kantor na 1. stupni ZŠ kolem 20 dolarů i méně. Hodinový plat českého kantora na druhém stupni činí necelých 30 dolarů a na střední škole přes 30 dolarů. Jak vysvětlila Kleňhová, znamená to, že si „průměrný“ učitel v zemích OECD může za výdělek koupit zhruba dvakrát víc zboží než jeho český kolega.

Průměrný plat českého pedagoga v první polovině roku dosáhl podle oficiální statistiky 17 500 korun, průměr v zemi byl o 300 korun vyšší.

Buzková připustila, že čísla OECD nejsou pro Česko příliš lichotivá. „Musím ale zdůraznit, že zveřejněné údaje vypadají hůře, než jaké ve skutečnosti jsou, protože OECD změnila metodiku výpočtů. Kromě toho jsou to čísla z roku 2001 a 2002 a od té doby se finanční prostředky do školství značně navyšovaly a postavení ČR v rámci OECD se určitě zlepšilo,“ řekla ministryně.

Nízké platy podle ní vycházejí hlavně u učitelů základních škol. „Jejich výdělků se ale po zavedení šestnáctitarifního systému letos srovnaly s těmi na středních školách, což se ve zveřejněných údajích samozřejmě nemohlo odrazit,“ dodala Buzková.

### Do vzdělávání menší podíl

Na prvním stupni připadá ve zkoumaných zemích na jednoho kantora průměrně 17 žáků. V Koreji, Mexiku či Turecku je to 30 žáků, naopak v Maďarsku a Itálii 11 dětí.

Na druhém stupni je to průměrně 14 dětí na učitele. Stav v Česku odpovídá průměru na obou stupních.

Jak dále ukázala studie, na vzdělávání vydává Česko podprůměrné částky. Zatímco v OECD to bylo ve školním roce 2001/2002 průměrně 6,2 procenta hrubého domácího produktu (HDP), u nás 4,2 procenta HDP.

Nejvíce dávají na vzdělávání v Dánsku, Koreji a USA, a to víc než 7 procent HDP. Za nimi jsou Kanada, Island, Norsko a Švédsko s více než 6 procenty HDP. Devět z 28 zemí OECD dává na vzdělávání méně než 5 procent HDP a Řecko, Lucembursko, Slovensko a Turecko jen 3,5 až 4,2 procenta HDP.

Také průměrné roční výdaje na žáka, počítané v amerických dolarech a přepočtené na paritu kupní síly, jsou v ČR nižší než průměrně v zemích OECD. Ty vydají na žáka průměrně 6821 dolarů, ale v ČR je to 2449 dolarů. Méně než 3000 dolarů poskytuje také Maďarsko, Polsko, Mexiko a Slovensko. Víc než 8000 dolarů pak Rakousko, Dánsko, Norsko, Švýcarsko a USA.